

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljane s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponji, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tujo deželo toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafliovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljanje pa v pritličju. — Upravnosti naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Poznameno številko po 10 h.

Upravnosti telefon št. 35.

Slovensko srednješolsko in visokošolsko dijaštvu.

Večkrat se sliši trditev, da je preveč slovenskih dijakov na srednjih in visokih šolah. Sicer to trditev ovrže že samo dejstvo, da je povsod pomanjkanje slovenskih uradnikov, da nam vsiljujejo nemške uradnike in profesorje celo na Kranjsko, ki je za Solnograškim in Gornjeavstrijskim najbolj enojezična dežela v Avstriji. In kako ošabno se vedejo pri nas ti nemški vsiljivci! V Lincu se je pred leti osmeli neki uradnik zapisati češki občevalni jezik pri ljudem štetju — bil je nemudoma za kazen prestavljen drugam, čeravno je bil grof! Kaj pa si dovoljujejo nemški uradniki in profesorji v Ljubljani v narodnem zagrizenstvu! Že raztreseno nemško uradništvo po vseh slovenskih deželah je torej jasen dokaz o pomanjkanju slovenskega načrata v srednjih in visokih šolah.

Še jasneje se pokaže to pomanjkanje, če primerjamo število dijakov v razmerju s prebivalstvom pri Slovencih in pri neših sosedih Nemcih. Na 29 000 kranjskih Nemcev pride več nego 450 nemških dijakov na kranjskih srednjih šolah (1 dijak na 64 prebivalcev!) in na 480 000 Slovencev niti 2100 dijakov (1 dijak na 228 prebivalcev) — **torej je na Kranjskem število nemških srednješolcev v razmerju s prebivalstvom triinpoltkrat toliko kakor pri Slovencih.** In tu se je osmeli znani nemščarski profesor iz Ljubljane pisati v graški Tagblatt, da je na Kranjskem obisk srednjih šol v primeri s prebivalstvom dvakrat večji kot v drugih deželah. Na Štajerskem pride na 425.000 Slovencev komaj 660 dijakov (1 dijak na 640 preb.), na 930.000 Nemcev pa nad 2800 dijakov (1 dijak na 240 preb.). Na Koščem ima 92.000 Slovencev (po uradnem štetju!) samo 136 srednješolcev (1 dijak na 680 preb.), 270.000 Nemcev pa ima 1500 dijakov (1 dijak na 180 preb.). Na Primorskem

pride 750 slovenskih dijakov na 230.000 prebivalcev (1 dijak na 306 preb.). V teh štirih deželah skupaj je 1 $\frac{1}{4}$ milijona Slovencev s 3650 srednješolci (1 slovenski dijak na 342 preb.). Na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem pa je tudi 1 $\frac{1}{4}$ milijona Nemcev s 5750 srednješolci (1 nemški dijak na 217 preb.). Torej še nam Slovenscem manjka 2100 srednješolcev, da dosežemo razmeroma isto število srednješolskih dijakov, kakor ga imajo Nemci v teh treh deželah. In sicer je pomanjkanje najobčutnejše na Koroškem in Štajerskem.

Vsled tega je seveda tudi število slovenskih visokošolcev mnogo premajhno. Avstrijske visoke šole so štele v preteklem letnem tečaju nad 30.000 slušateljev. Slovencev, ki tvorimo 5% avstrijskega prebivalstva, bi torej razmerno moralo biti 1500, bilo pa je lani le 660 slovenskih visokošolcev, t. j. niti polovica od tega, kar bi jih moralo biti.

Da prihaja tako malo naših dijakov na visoke šole, je kriva deloma velika oddaljenost vsečiliških mest in splošna nabožnost našega dijaštva, deloma pa tudi ustroj srednjih šol na Slovenskem. Vsak slovenski dijak je bolj obremenjen na srednji šoli, ker ima skozi vsa leta en predmet (sovenčino) včnega njegovega nemškega tovarisja: v vseh drugih predmetih pa se zahteva od njega isto kakor od nemškega dijaka. Posebno kričeče je, da se morajo slovenski dijaki nemščine učiti po istem učnem načrtu in po istih učnih knjigah kakor Nemci, katereim je to vendar materni in tudi učni jezik. Drugo težko breme za slovenskega dijaka je nemški učni jezik v višjih razredih. To je še srednjeveški ostank, ko se je povsod poučevalo v latinščini, le da je pri nas na mesto latinskega stopil nemški učni jezik. To je ravno tako, kakor če bi se na realkah v višjih razredih vpeljal francoski učni jezik. Potem se seveda ni čuditi, da slovenski dijak obnemore v svojih štu-

dijah že na srednji šoli in da ne pride premnogokrat niti do mature, kaj še le na visoko šolo! Preosnova naših srednjih šol na podlagi matematičnega učnega jezika je torej nujno potrebna.

Potem še bodo srednje šole pri nas izpolnjevale svojo nalogo in nam dajale primerno število strokovno izobražene in inteligence. Še takrat bomo dobili v slovenskih krajinah povsod slovenske uradnike, ki bodo opravljali svoje uradne posle v blagor prebivalstva, ne pa tirali velikomenske propagande!

Deželni zbori.

Gradec, 19. marca. V četrtek in petek dožene deželni zbor proračun. Primanjkaj znaša 1.500.000 K. Finančni odsek bo predlagal, naj se najme v pokritje posebno dejelno posojilo. Ta teden pride še tudi na vrsto regulacija učiteljskih plač. Ugodilo pa se bo učiteljskim zahtevam le deloma, ker je dežela v neugodnem finančnem položaju. O volilni dolžnosti se najbrže sploh ne bo sklepalo, ker je večina strank nasprotna. V soboto se zasedanje deželnega zborna odgodi do jeseni.

Praga, 19. marca. V včerajšnji seji je deželni zbor razpravljal o preosnovitvi deželne obrtne komisije v obrtni svet. Posl. Strache (Nemec) je utemeljeval nemško zahtevo, naj se obrtni svet razdeli po narodnostih. Izjavil je, da Nemci ne bodo mirovali poprej, dokler ne dosežo v vseh strokah narodne delitve. Vse nemške stranke bodo izdelale program za popolno narodno ločitev na Češkem in od izpolnitve te zahteve bo odvisno, ako se sploh Nemci še nadalje udeležujejo razprav deželnem zboru. Pri glasovanju so bili vsi nemški predlogi odklonjeni.

Nagodbena pogajanja.

Budapešta, 19. marca. Avstrijski ministri so včeraj takoj po prihodu šli v palačo ministrskega predsednika, kjer so začeli konferirati

z ministrskim predsednikom dr. Wekerlom in z ministrom Kossuthom in Daranyijem. Prva konferenca je trajala do 1. ure popoldne. Ob pol 6. uri popoldne so se konference nadaljevale do 7. ure zvečer. V teh konferencah se je doseglo glede nekaterih prepornih točk zbljanje med obema vladama. Danes se pogajanja nadaljujejo ves dan.

V današnjih konferencah se je razpravljalo v prvi vrsti o ločitvi užitnine. Avstrijska vlast zahteva med to točko in dolgotrajno nagodbo junktum. Pogajanja bodo trajala tri dni, a nagodba se skoraj gotovo ne sklene pred novimi volitvami.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budapešta, 19. marca. Zakon o regulaciji plač ljudskošolskemu učiteljstvu je bil sprejet v tretjem branjnu, nakar se je začelo razpravljati o noveli k odvetniškemu zakonu. Pravosodni minister je izjavil, da se položaj odvetniškega stanu zboljša v zvezi z drugimi justičnimi reformami. Obljubil je, da bo jeseni predložil zbornici nov civilnopravni red, reformo sodne organizacije in reformo odvetniškega reda.

Prestolonaslednik Fran Ferdinand v Berolinu.

Berlin, 19. marca. Avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand se je mudil nedavno v Berolini v strogem inkognitu, vendar je bil tudi pri cesarju Viljemu. O tem tajinstvenem obisku krožijo v nemških političnih in diplomatičnih krogih raznovrstne kombinacije. Največje začudenje je zbulilo, ker se prestolonaslednik ni oglasil niti v avstro-ogrskem poslananstvu, a tudi dvorna poročila niso nič omenila tega obiska, dasi sicer načrtevajo vedno vse osebe, ki pridejo k cesarju v avdijenco. Z ene strani se zatrjuje, da je imel obisk važno politično misijo, z druge strani pa poročajo, da je bil nadvojvoda v privatnih zadevah v Berolini ter je hotel ostati prikrit,

a cesar Viljem je zvedel za njegov prihod ter ga povabil k sebi.

Izjava ruske vlade v dumih.

Petrograd, 19. marca. V današnji seji državne dume je prečital ministrski predsednik Stolypin dolgo pričakovano vladno izjavo, v kateri se obetajo razne reforme, kakor svoboda vesti, pisemska tajnost in varstvo osebne svobode; nadalje zakon o nedotakljivosti osebe, o odpravi administrativnega proganjanja. Sodna reforma temelji na načinu, da da voli prebivalstvo mirovne sodnike. Civilni in kazenski pravni red pa se preosnuje po načinu, kakor se je to zgodilo v ostalih evropskih državah. Nadalje se izdajo posebni zakoni v prilog kmetskemu prebivalstvu in delavstvu. Ministrski predsednik je čitanje vladne izjave zaključil s pozivom na vse poslance za skupno delo ter izjavil: „Naša očetnjava se mora preosnovati v ustavno državo“. — Večina dume je sprejela vladno izjavo s splošnim molkom, dočim je desnica ploskala. Posl. Zereteli (socijalni demokrat) je imel nato zelo oster govor proti vlasti in Stolypinovi politiki.

Kmetski punti na Rumunske.

Črnovice, 19. marca. V rumunskem okraju Jassy so se vzdignili kmety nad Židov in graščake. V Poduliloju so kmety napadli židovske trgovine. Punt se je razširil tudi na sosednji dorohijski okraj. Najhujše so počenjali kmety v mestu Botušani, v neposredni bližini Bukovine. Nad 100 Židov so kmety kravavo pretepli. Cele židovske rodbine so bežale čez mejo v Bukovino. Kmetje so poropali in razbili židovske trgovine ter začeli židovsko predmestje. Okrajni predstojnik v Jassiju, Ivancu, je odstopil, ker ga vlast ni zadostno podpirala, da bi bil zatrli punt. Židje so brzavno prosili kralja za pomoč.

LISTEK.

Pihala je burja.

(Ferd. Plemeč)

Pihala je burja po široki ulici tržaškega mesta, ona suha, rezka burja.

In hodili so ljudje po ulici v burji, z rokama v žepu kakor resigrirani, z rokama ob glavi kakor obupani.

In pihala je burja ter se igrala z ljudmi. Raztrgan pajčolan tu, klobuk v zraku ondi. Vihajoči kodrci je prašil poučni prah in škrice zimskih sukenj so opletali po zraku. Tu ukrivljen moški hrbet, tam izbočene ženske prsi. In pihala jim je burja v obraz, bili jih ob ušesa, odrišovala lepo zalita bedra na svilenih krilih. Kleli so ljudje, upirali se, pihali in stokali, butali drug ob drugem, sitni, če je bilo treba izogniti se, na poti sebi in drugim.

A-to vse, obeni strani ulice.

Druga stran je bila prazna, nizkogar ni bilo videti tamkaj.

Pač sedaj!

Prikazal se je na drugi strani mož skrbno zapet v plašč. A hodil je ravno in ni se igrala burja z njegovim klobukom niti s škrici njegove zimske suknje.

Na drugi strani ulice je bilo pač zavetje. A nihče ni mislil poprej na to mogočnost, vsak je ubral svojo pot za prvim, kateremu se je menda mudilo in ki ni imel časa izbirati si poti. In vsak je mislil, da mora tako biti in da drugače ni mogoče. Kdo bi pač tudi slutil, da se da trideset korakov bolj na desno bolje shajati? Kdo bi pač sodil, da vse te muke pravzaprav ni potreba? Morda je celo kakšnemu padlo na um kaj takega, ali prosin vas, kdo bo delal nepotrebnih poti brez gotovosti? Poskušati — hm — komu na ljubo? In če se poskus obnese, udre vsa ta množica za njim tjakaj, in potem bo zopet stari direndaj in in nič bolje.

Sedaj pa se je prikazal mož v zavetju. Morda je naletel slučajno nanje, a vsekakor je korakal samozaščitno dalje ter ponosno zrl na pehajočo se množico onkraj ceste.

Dobro se mu je gedilo.

Tedaj res eksistuje obljudljena dežela. Nu, le par korakov je do nje. Urno tjakaj!

Kaj še! Da se mi bodo drugi snejali, češ, opičji sem. Ne! In potem bi tudi oni mož v zavetju menil, da ga zavidamo. Ne rajši nič!

On naj nas zavida — kako slabovo se nam godi.

Pihala je burja in bila je v obraz pehajočo se in kolnečo množico ljudi.

Oj ti — ljudje!

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalej.)

XXXVIII.

Pali selo i bile varoši,
Siče, kolje malo in veliko,
Sužnje hvata po vojski ih dili.

Hrv. narodna.

V taboru turške vojske, oblegajoče Famagusto, je vladala radost. Mustafa-paša, sicer čemeren in nejevoljen, se je sam topil veselja, zakaj sedaj ni več dvomil, da premaga od Antonija Bragadina in da razvije kmalu turško zastavo s polmesecem na razvalinah zavzetih Famaguste.

Vzrok tej veliki radosti je bila vest, ki mu jo je poslal zapovednik turške mornarice admirал Piali.

Beneško brodovje se je bilo pri Kandiji združilo z ladjami, ki so jih bili poslati z velikimi težavami in še večjimi žrtvami pridobljeni zaveznički republike sv. Marka. Beneški admirál Zani je imel pod svojim poveljstvom 200 velikih ladij in je bil v vsakem oziru kos turškemu brodovju. Lahko bi bil s temi ladjami premagal in razgnal turško brodovje, ki je blokiralo Famagusto ter osvobodil Ciper. Mustafa-paša je tudi s tem računal in se zaradi tega trudil na vse načine, da bi zavzel Famagusto čim prej mogoče. Toda vsa njegova prizadevanja so se razbila ob odporu hrabrega predvitorja Bragadina.

In sedaj, ko je že obupaval, da sploh zavzame Famagusto, ko je v duhu že večkrat videl svileno vrvico, ki mu jo pošle sultan, da si ž njo konča življenje, sedaj mu je prišla vest, da se beneškega brodovja ni več batil. Kuga je bila nastala med vojaštvom in je v nekaterih tednih pomorila 2000 mož. Med zaveznički je zavladal strah. Prvi so se ločili Španci

z 45 galerami od Benečanov in odjadrili domov. Njihovemu zgledu so sledile ladje drugih zavezničkih. Beneško brodovje je bilo zapuščeno in skoro brez vojaštv, tako da ni moglo priti na pomoč oblegani Famagusti, marveč se je moralno vrnil v Benetke. Mustafa-paša si je lahko na prstih izračunal, da poteče več mesecov, predno se beneško brodovje pokaže pred Ciprom in veselil se je tega iz vsega srca, upajoč za trdno, da v tem času zavzame Famagusto.

V drohoju so kmetje napadli tri graščine ter prisili graščinske zakupnike, da so jim obljudili razdeliti posestva med kmete.

Vas Bercane so kmetje popoloma opustošili. Umakniti se niso hoteli niti vojaštvu, ki je streljalo ter usmrtilo pet, ranilo pa devet kmetov.

Punt narašča ter se je razširil že na distrikt Suczava. Vojno poveljstvo v Jassyju je sklicalo vse rezerviste, da ima dovolj vojašta na raspolago proti kmetom.

Gospodarstvo po klerikalni metodi.

Zborovanje pogrebnega društva bratovščine sv. Jožefa včeraj popoldne v mali dvorani "Mestnega doma" je prineslo na dan reči, ki dokazujojo, kako gotovi ljudje fračkajo in gospodarijo s tujim denarjem. Dokazalo je, kako je bivši odbor s klerikalnim mokarjem Velkovrhom na čelu z društvenim denarjem, ki je lastnina vseh članov bratovščine, na brezbrinje ravnal, tako da se je pokazalo primanjkljaja 4892 K 06 v, za katerega imenovani odbor ni mogel dati nobenega zadostnega pojasnila.

V sledenčem priobčujemo objektivno poročilo o tem znanenitem zborovanju.

Predsednik g. Skubic je otvarjajoč občini zbor predstavil oblastvenega zastopnika magistratnega konceptnega praktikanta g. Jančigaja in opozarjal društvenike, uaj bi se mirno razpravljala točka za točko.

Tako je začel govoriti tisti bledi Vencajzov piseč Kocmür, kateremu ni bil prav dnevni red. Ker je vsakdo videl, da so Kocmürjeve besede sama situacija, njegov predlog na spremembe dnevnega reda ni niti prišel na glasovanje, društveniki so pa kljucali Kocmürja, zaščitniku Velkovrhovemu: Ne bodite prenagli! Preje bi se bili brigali, da bi bil podpredsednik član društva! itd. Seveda je Kocmür še vedno migal jeziček in ni pustil niti enega govornika ali poročevalca pri miru.

Citanje zapisnika zadnjega občnega zabora se je odobrilo.

Nato je poročal tajnik g. Breskvar o računih društvenega premoženja od leta 1898, da se je video, kak nered je vladal v društvu za časa Velkovrhovega načelstva. Imenovala sta se dva člana, ki sta v knjigah gledala na vse vpisane zneske, ki jih je bral poročevalc iz svojega portofila.

Velkovrh je 19. marca 1898 prevzel 2485 gld. 99 kr. Dohodkov od 19. marca 1898 do 19. marca 1899 je bilo 810 gld., stroškov pa 809 gld. 45 kr., torej 55 kr. prebitka. Dohodkov od 19. marca 1899 do 19. marca 1900 je bilo 1013 gld. 64 kr., stroškov 953 gld. 76 kr., torej 59 gld. 88 kr. prebitka, ali skupnega društvenega premoženja 2546 gld. 42 kr. — Od 19. marca 1898 do 19. marca 1899 so znašale obresti 95 gld. 24 kr., od 19. marca 1899 do 19. marca 1900 pa 102 gld. 48 kr. 1. marca 1900 je bilo torej vsega društvenega premoženja 2744 gld. 14 kr. ali 5488 K 28 v.

Dohodki od 19. marca 1900 do 19. marca 1901 so znašali 2827 K 78 v, prejšnji odbor jih je pa izkazal 3560 K 60 v. Stroškov je bilo 2831 K 83 v, torej 4 K 05 v primanjkljaja. — Dohodki od

guste vse ozemlje. Opustošili so vse, poklali vse, kar jim je prišlo pod meč, onečastili žene in otroke in novili mnogo mladih dečkov in dekle, ki so jih odgnali s seboj, da jih prodajo kot sužnje.

Prav v onih dnevih, ko so turški vojaki tako divjali po malih mestih in vaseh, ki so bile raztresene po gorovju okrog Famaguste in po bližnjih dolinah, sta jezidila Kržan in Tome od grada Nikolaja Mirabella proti morju, da se vtihotapita v oblegano mesto. Večerilo se je že, ko sta prijezdila čez zadnjo goro in zagledala pod seboj gorečo vas, po kateri je divjala turška četa. Posamične hiše so že gorele, a prebivalstvo je bilo večinoma utekel v svojih čolnih na morje, do katerega je bilo od vasi samo nekaj streljajev, in je od tamkaj gledalo morenje, ropanje in požiganje turških vojakov.

Kržan in Tome sta se hitro umaknila za goro. Privezala sta svoja konja ob veliko skalo in se potem na trebuhih splazila za gručo skalovja, od koder sta mislila opazovati dogodek v vasi. Toda ko sta prišla do izbranega mesta, sta zapazila na pol-

19. marca 1901 do 19. marca 1902 so znašali 3251 K 36 v, stroški pa 2875 K 20 v, torej 376 K 20 v prebitka. Prejšnji odbor ga je pa izkazal 932 K 71 v. — Dohodki od 19. marca 1802 do 1. marca 1903 so znašali 3299 K 04 v, stroškov je pa bilo 2379 K 90 v, torej 919 K 14 v preostanka, tako da je znašalo 1. marca 1903 premoženje v denarju 6779 K 53 v. — Dohodkov od 1. marca 1903 do 1. marca 1904 je bilo 3988 K — v, stroškov pa 3982 K 83 v, torej 5 K 17 v prebitka. — Dohodki od 1. marca 1904 do 1. marca 1905 so znašali 4047 K 40 v, stroški pa 3579 K 58 v, preostanka torej 467 K 82 v. — Dohodkov od 1. marca 1905 do 1. marca 1906 so znašali 3148 K 68 v, stroški pa 3534 K 67 v, torej 385 K 99 v primanjkljaja. 1. marca 1906 je znašalo torej premoženje v denarju 6866 K 43 v. — Dohodki od 1. marca 1906 do 6. junija 1906 so znašali 1402 K 37 v, stroški pa 1060 K 13 v, torej 342 K 24 v preostanka. V denarni knjigi so od 19. maja 1906 do 2. junija 1906 izpuščeni razni zneski, ki znašajo skupaj 138 K 80 v.

Na hranilne knjižice so sedvigače sledile vsote, ki niso nikjer vpisane: 14. septembra 1899 Pavel Velkovrh 300 K, 2. julija 1901 Edmund Ve ovec (franciškan 300 K, 2. oktobra 1902 Pavel Velkovrh 200 K, 2. julija 1903 Pavel Velkovrh 400 K, 15. januarja 1906 Pavel Velkovrh 150 K, 2. januarja 1901 (na drugo knjižico) Pavel Velkovrh 525 K 56 v, 22. marca 1902 Edmund Ve ovec 200 K 94 v in 2. julija 1903 Pavel Velkovrh 202 K 65 v, kar znaše skupaj 2279 K 15 v.

Istotno ni nikjer vpisana vsota 1234 K 65 v, ki je bila dvignjena na hranilno knjižico, glasečo se na ime "Jožef Adam," katero imo je bilo izmišljeno.

Prejšnji odbor je imel pa še hranilno knjižico, glasečo se na ime "Adam," katero je Velkovrh od patra Jožefa dobil in ki je imela vrednost 1850 K. Ta znesek je Velkovrh dvingil in ga naložil, kakor pravi, na dve knjižici, na eno je del 450 gold., na drugo pa 475 gld. Hranilne knjižice z vlogo 450 gld. pa niso nikjer.

Knjižice "Ljudske posojilnice" z vlogo 1200 K, ki je bila naznanjena pri občnem zboru 1904, ni nikjer.

Z obrestni vred je znašalo vse denarno društveno premoženje dne 1. marca 1906 13984 K 50 v, novi odbor je pa prejel le 10286 K 34 v. Glasom notarskega akta je izkazano premoženje v gotovini 10436 K 34 v, vendar je bilo manj 150 K, ki jih je Velkovrh dvingil 15. januarja 1906.

Iz tega se razvidi, da znaša nepojasnjeni in nepokriti primanjkljaj 3692 K 06 v nevršni knjižico z vlogo 1200 K, katerenikjer in katera bi moral biti, ako je resnično poročilo občnega zboru z dne 19. marca 1904. Ves primanjkljaj znaša de facto torej 4892 K 06 v.

Poročevalc je dejal nato:

Prejšnji odbor je dolžan dati pričojujočemu obč. zboru pojasnila, da se odstrani vsako sumničenje do njega in da se določi pravi stan društvenega premoženja. Novi odbor je moral za starim odborom kljub vsemu primanjkljaju še plačati 221 K 38 v.

golo dekletce, ki je v vsi naglici težko sopeč razmetavalo kamenje. Dekletce je obupno zakričalo, ko je zagledalo kraj sebe Kržana in Tome, ki sta bila zaradi večje varnosti zopet oblečena kot turška vojaka, in je hotelo pobegniti. Toda krepka roka Tomova je prijela dekletce še pravočasno in je potegnila za skalo.

— Kaj delaš tod in kaj se je zgodilo v vasi?

Tako je vprašal Kržan najprej v italijanskem in potem v grškem jeziku, a ni dobil odgovora.

— To je vendar čudno, da deklete ne razume nobenega teh dveh jezikov, ki jih govore na tem otoku, je rekel Tome, ki je z resničnim zanimanjem ogledoval zdravo čvrsto dekletce. Izrekel je bil te besede v svojem domačem narečju, a komaj jih je bilo dekle zaslilalo, je že skočilo k Tome.

— Ah, gospodine, bodite usmiljeni, nikar me ne umorite, je prosila s povzdignjenimi rokami in njene vjoličaste oči so pogledale Tome tako ljubo in milo, da je fantu kar toplo postalo pri srou.

K besedi se je oglasil seveda Kocmür, ki je s sofismi in zavjanjem hotel dokazati, da prejšnji odbor, pred vsem Velkovrh, ni zakril nobenega primanjkljaja, ker sta dva brata frančiškana pri notarju Voku izjavila, da odbor ni imel nikdar nič opraviti z deuarjem, o častitih odetih in bratih frančiškanih se pa ne more(!) misliti, da bisi kak krajcar pridržali.

Ni čudno, da je vsled teh Kocmürjevih besed nastal silen vihar v dvorani in da se je Kocmürju očitalo, da laže, posebno ko je na novi odbor metal razna očitanka in sumničenja, češ da Velkovrh po 6. juniju 1906 ni bila nikdar dana prilika pojasnitvi "dodnevne" primanjkljaja. Kocmürjeva "pojasnila" niso držala, dasi mu je pomagal šenkavški krojač Šoukal in bivši odbornik Črnivec.

Da državno pravdinstvo, ki je imelo vso stvar že v rokah, ni dvingalo obtožbe proti temu ali onemu članu prejšnjega odbora, je vzrok, ker je vsakoletni občni zbor dal odboru absolutnijo in ker pravega krivega ni moglo najti.

V debatu je poseglo vse polno oseb. Naj navedemo tukaj izjavo g. Zorca, ki je povedal, da mu je Velkovrh rekel, da je izjava frančiškanov pri notarju Vokusama politika. Tudi se je Velkovrh izrazil: Kolikor primanjkljaja bo nepojasnjene, bo polovico plačal stari odbor, polovico pa frančiškani. Velkovrh pravi, da ni imel z denarjem opraviti, vedel je pa naprej, koliko bo primanjkljaja. Račune za izdatke je on podpisoval.

Zakaj se je včasih društveni denar dajal, dokazuje dejstvo, da je šlo nekaj 50 gld. za frančiškanske orglje.

Ker so Kocmür, Črnivec, Šoukal in Velkovrh vpili venomer, da ni nobenega primanjkljaja, da se je na glasovanje predlog: ali so društveniki prepričani, da je primanjkljaj ali ne? Predlog je bil dan dvakrat na glasovanje in vselej z veliko večino sprejet, da je primanjkljaj.

Velkovrhovci so zagnali velikanski vršič, vplili, naj se razdrži društvena in v zabavljanju in govorje o krivičnosti zapuščali dvorano.

Gosp. Breskvar je podal nato tajnikovo poročilo o društvenem delovanju v zadnjem letu.

Članov je 1067, 54 jih je umrlo, novih je pristopilo 58. Odbor je imel 12 sej. Društveno premoženje znaša 10.063 K 89 vin. in je preteklo leto 31 K 38 vin. prebitka (doh. 2623 K 5 vin., stroškov pa 2541 K 66 vin.) Pravco čisto premoženje znaša 10.313 kron 89 vin. (Odobreno).

G. Breskvar je poročal nato o zvišanju pristopin in letnine, ker je vožnja mrljčev na novo pokopališče dražja kot prej pšepot na staro: tudi cerkev je zvišala pristojbine. Letni prispevki naj se zvišajo na 2 K, vpisnina pa sledi: do 20 let 10 K, do 30 let 14 K, do 40 let 18 K, do 50 let 22 K, nad 50 let pa za vsako leto po 4 K. Za otroke se smatrajo omrlči, ki so starci do 13 let. Mrlčja prispevajo 3 duhovniki. Kdor je zadovoljen z dvema, se bere za rajnega ena maša, kdor pa z enim, pa dve maši. Izvenljubljanski člani dobe za pogreb 50 K. Soglasno sprejeto.

Pri sledenčih volitvah so bili voljeni soglasno 3 namestniki v odbor, in sicer gg. Breskvar, Borštnar in Ferfil, za pregledovalce računov pa gg. Gärtnar, Lotrič in Šeme.

Ti znaš hrvatski, se je začudil Kržan. Od kod pa si in kako da ne znaš ne italijanskega ne grškega jezika?

Deklica ni odgovorila na to vprašanje. Komaj je čula, da govori tudi Kržan njen jezik, je že tudi njega začela prosi, naj bo usmiljen in naj jo pusti pri življenju.

— Ne boj se, deklica, jo je tolažil Kržan. Midva ti ne storiva nič zlega in če je mogoče, ti bodeva rada pomagala. Sedi sem k nama.

— Ne, gospoda, je prosila deklica. Pomagajta mi, odmetati to kamenje. Tu je skrit vhod v veliko podzemsko jamo, kjer bodo popoluoma varni. Tam ostanemo lahko ves mesec in Turki nas ne bodo našli.

— Skrivna podzemská jama? Kržan se ni mogel načuditi, ko je gledal okrog sebe in ni videl nikjer niti sledu kakemu vhodu. Čigava je ta jama in kako da jo ti pošna?

— Bila sem že večkrat tod z očetom, je odgovorila deklica, ki se je bila med tem zopet lotila razmetanja kamenja. Pozneje vama vse povem. — (Dalej prih.)

Poročilo preglednikov računov je podal g. Gärtnar sledi:

Odkar posluje novi odbor, so vse knjige in računi v najlepšem redu, dočim je preje vladala skrajna bresbirnost. V imenu člana so bili vpisani še vedno zažive člane osebe, ki so umrle pred petimi ali celo desetimi leti. Preteklo leto je prišel letino plačati član, ki je bil v imenu vpisan, da je že umrl. Videli je bil 7 let podpredsednik, a ni bil niti član društva. (Črnivec: To je bila pač pomota! Klici: Je bilo veliko pomota!) V kajigi letnih poročil s so bili listi izbrani ali pa prelepljeni, da se ne vidi, kaj je spodaj napisanega. Priča je tu, ki je povedala, če so iz kake hranilnične knjižice vse vsoto dvignili, da se je dotični račun takoj strgal. Za plačane račune je vpisanih 21.027 K 6 vin., dokazov zato je pa le za 957 K 82 vin. Ko je prevzemal sedanji odbor knjige, je šel poročevalce nekoč k Velkovrhу nekaj iskat. Ta mu je dejal, da naj odbor zaračuna za delo 600 krov ali 800 krov!! Nekoč se je predlagalo na občnem zboru, naj se da frančiškanski samostan 50 K. Predlog bi bil odklonjen, vendar je Velkovrh povedal, da je dal vkljub temu 100 krov! Obleke in drugo opravo je dobil sedanji odbor večinoma zamazano in posebno klobuke raztrgane. (Odobreno).

Nato so bili sprejeti slednji predlogi g. Zorca: 1. Bratovščina sprejme mrlčja šele v mrtvanični ali doma, če n. pr. umrje v bolnišnici ali hiralnicu, da ne bo plačevala dvakratnih stroškov. 2. Ker Vidal pravi, da ne da več rakev za bratovščino, se odbor pooblašči, da jih sme vzeti, kjer so ceneje. Sveča se bodo naročale načinom, da se pri njih ondrotno učiteljstvo z malimi izjemami ni posebno občudovanja vredno obnašalo. S tem je pri nas končana razprava o vrhniških občinskih volitvah, pri katerih je zmagalo "katoličanstvo", katerega najnovejši zastopniki so dr. Marolt, Mulej in Majer. Tako katoličanstvo pa je sorodno s kafro, in zategadelj ne obupavamo, in naj si je na Vrhniški zmagala združena opozicija!

Klerikalne halucinacije.

Shod narodno-naprednih volilcev preteklo nedeljo v "Mestnem domu" je šenkavškemu glasilu popolnoma zmešal možgane. In kako tudi ne! Par lepakov in dve kratki notici v "Slovenskem Narodu" ste zadoščovali, da je prišlo na shod toliko volilcev, da je bila prostrana dvorana "Mestnega doma" docela polna in da je Štefetu, ki je pred "Mestnim domom" prežal, kar srce skočilo v hlače, da jo je jadno odkuril, ko je videl nepričakovano velike množice volilcev, ki so hitele na shod. Pri klerikalih je treba razposlati na tisoče vabil, poprej na pričinah morajo rotiti in zaključati ljudi, priganjati in agitatorji morajo biti dneve in noči na nogah in oblažiti vse hiše, da spravijo skupaj ljudi na klerikalni shod. Ako bi klerikalci ne imeli agitatorjev na pričinici in v spovednici, bi niti eden mrljih shod ne uspel, o tem ni prav nikakega dvoma. Zato jih tako silno jezi, ako je na naprednih shodih velike udeležba, ne da bi bilo v to potreba kakršnokoli agitacije. Najbolj jih pa to grize v Ljubljani, kjer že leta sem oznanjam, da je narodno-napredna stranka izgubila že vso zupanje in zaslonbo pri meščanstu in da ji ni mogoče prirediti nobenega poštenega političnega shoda več. Zategadelj lažjo sedaj na vse načine, kakov je pač pri propali klerikalni sodrži navada, da bi z lažjo in zavijanjem prikrali dejstvo, da je Ljubljana slekjoprej v narodno-naprednem, svobodomiselnem taboru in da

posegli v občinske volitve, a bili so tako grdo in sramotno teheni, da so se kakor šurki poskrili v svoje luknje. Kakor šene, ki se ga je s koroščem nagnalo v njegovo hišico, tako renče in bevska jo sedaj klerikalci v svoji luknji, a na dan, na junaški međan se več ne upajo, ker se boje pasjega biča, korobača! Ne govorimo tu o II. in I. volilnem razredu, ki štejetja več tisoč najinteligentnejših volilcev, ampak v mislih imamo III. razred, v katerem se nahajajo „siroke ljudske mase“, kakor pravi „Slovenec“, in med katerimi ima bajé klerikalna stranka naravnost mogočno zaslombo. Če bi bilo to res, zakaj se pa klerikalcem doslej še niti enkrat ni posrečilo izvojevati zmage v tem razredu vsaj enemu svojih pristašev? Iz tega enostavnega vzroka, ker nimajo v Ljubljani prav nikake zaslombe in ker je njihovo govorjenje o številnosti njihovih pristašev v mestu zgolj fikcija in preračunjeno slepilo, da bi na te limanice ujeli kakega nerazsodnega političnega kajina!

Manifestacija za gosp. A. Štreklja pri Rebku v Vipavski dolini. 400 nas je bilo, ki smo povzdrigli glas za g. A. Štreklja, samo eden je bil kontra. In kdo je bil? Duhovnik Kosec iz Kamenj, ki je znan iz pohodov na Čaven in po svojem najčistejšem abstinenčnem življenju. A dal so mu kropa, vsi, prav vsi, da je odkuril kakor politični cucek ob spremljavanju življanja in hrupa, ki je spremljano z raznimi zabeljenimi opazkami. Dr. Laharnarja se je na to razkrinkalo. Ko je g. Mahorčič omenil, kako je Laharnar zapiral Nabrežince, ko so leta 1898. pokazali lojalnost do habšurške hiše ob smrti cesarice Elizabete; da je napadel z golo sabilo zborovalec na Krasu, ko je bil tam c. kr. okrajni glavar; da je 5 mescev ustavljen semnje v Sežani na občo škodo Kraševcem in Vipavcem; da je bil vedno prvi, ko se je zatiralo Slovence, je zadonel iz 400 grl: naš poslanec ne more biti mož, ki se ga drže solze Slovencev, naš poslanec budi g. A. Štrekelj. Na predlog nekega govornika, katerega ime mi ni ostalo v spominu, se je sprejela sledeča rezolucija: Volilci ajdovskega sodnega okraja, zbrani pri Rebku v svrhu dočelitev državnozborskega kandidata, obsojajo osebne napade na g. Štreklja, ki jih pribrijejo klerikalno časopisje. Obenem izjavljajo, da ne glede na osebo dr. Laharnarja, katerega je postavila klerikalna stranka kandidatom, odklanjajo njegovo kandidaturu, ker je političen uradnik; ima od vlade vezane roke in v lastnosti političnega uradnika pridobljeno mišljenje, ki ne odgovarja koristim slovenskega naroda tako, da ne more odločno zastopati naše koristi. Bilo je živo-klicev na Štreklja, da se je vse treslo. Ob tej priliki se je sprejelo tudi resolucijo v prilog prvoobiteljem tržaških Slovencev v boju proti laški omnipotenci. — Dr. Laharnar si pa ne upa sklicati javnega shoda, ker še v Rihemberku, kjer je vendar skoro vse klerikalno, je sklica "Sloga" samo zaupni shod, na katerem je ponujala svojim backom dr. Laharnarja. Tudi znamenje časa. Pa še v Rihembergu je Laharnar navel na odpor. V ozadju dvorane stojede volilci so odločno nasprotovali Laharnarjevi kandidaturi. Nekaj prisotnih Nabrežincov so hoteli klerikalci siloma odstraniti. Po shodu se je v hotelu Ličen zbral mnogo Štrekljevih pristašev na shod, kateremu je predsedoval nabrežinski župan g. Caharija. Shod je z navdušenjem proglašil g. Štreklja za kandidata.

Buffalo Bill v "Unionu". Na Cvetno nedeljo se nam obeta v Ljubljani nekaj izrednega, nekaj ne-navadnega, kar je treba posebno zabeležiti v anali ljubljanskega mesta. V zadnjem "Slovencu" namreč čitamo: "Veliki shod bo na Cvetno nedeljo ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani hotela "Union". Dnevni red: Poročilo o cerkveno-političnem položaju s posebnim ozirom na francoske razmere. Poroča dr. Ivan Šusteršič. Sklepne besede govorik in nezkoš dr. A. B. Jeglič. Vstopnice

se glase na imena in brez njih vstopni dovoljen." — Kakor je torej razvidno iz te "Slovenčeve" novice, bo sedaj vel Anton Bonaventura že celo nastopati na političnih shodih. Preklicano že mora klerikalci slabu presti v Ljubljani, da si ne vedo drugače pomagati, kakor da že škofa Antona morajo izrabljati za reklamna sredstva. Prav kakor v kakšnem cirku ali menažeriji! Če predstave ne zanimajo več občinstva in ne vleče več nobena reklama, se razglasiti, da se je podjetju posrečilo pridobiti na novo kakšno čudno eksotično žival ali kakšno posebno abnormalitet, v svrhu seveda, da bi se zopet privabilo ljudi. Klerikalci delajo sedaj tako s škofom Bonaventuro. Kakor priganjač pred menažerijo v Latermanovem drevoredu kriči: "Ljudje božji, le not, le not, videli boste leve, tigre, volkove, medvede in znamenitost prve vrste — dresiranega slona, ki je edini pod solnecem", prav tako vpijejo sedaj, ko so jim že pošla vsa draga reklamna sredstva, tudi klerikalci in vabijo ljudi k sebi z obljubo, da bodo videli "čudovito eksotično žival, znamenitost prve vrste" — škofa Toneta. Če se škof Tone da izrabljati v take reklamne svrhe, je nam prav, nasvetovali pa bi mu, naj še prijaše na shod v "Union" na osličku, saj je prihodnja nedelja cvetna, in naj dà to v "Slovenču" javno razglasiti. Garantiramo mu, da bo to najboljše reklama za shod. Vsa Ljubljana bo dala v "Union", da vidi jahati Antona Bonaventuro — na oslu. Izvrstna misel je to, govor Anton Bonaventura, kaj menite?

Novo agitacijsko sredstvo rabijo zopet klerikalci. Tisti nevedni zaupniki, ki hodijo v Ljubljano podpovat dr. Šusteršiču in njegovim sleparškim somišlenikom, sedaj po kmetih kmetu lažijo takole: "Le volite katoliške poslance, ti bodo tako naredili, da bodo vsak kmet lahko streljal zajce, kjer jih bode dobili. Po novem letu bo ta postava že narejena." Kolikor besedi, toliko laži. V državnem zboru sploh ne bodo sklepalni o lovskej postavah, temveč v deželnem zboru. Sedaj pa niso volitve v deželnem zboru, temveč v državnem zboru. Vidi se iz tega, kakšni nesramni lažniki in sleparji so tisti, ki kmetu obljudujejo te ugodnosti, ki bi se le v deželnem zboru lahko sklenile. Ta agitacija letos precej vleče, ker je zajec naredil letos zares veliko škode. Zato pozivljamo somišlenike, da nam sporoča vsa takva agitacijska sredstva, da jim bodo vedeli naši govorniki na shodih dajati primerne komentare. Tu povedano agitacijsko sredstvo z zajoi je razširjeno od Št. Vida proti Medvodam in naprej.

"Švorca" bodo prijeli. Pejal sem se zadnjic z nekimi kmeti, ki so šli z zaupnega shoda iz Ljubljane. Kadili so mogočno svoje fajfe in eden, ki je bil podoben kakemu mežnarju, se je širokoustil: "To je že tako. Letos smo ta zadnje leto potrpeili s tem. Sedaj bodo naši poslanci prijeli Švorca, da bodo naredili tako, da ne bodo hodili tisti škrinci k nam na jago. Tudi škof bodo rekli Švorcu, da moramo kmetje sami imeti jago." V Št. Vidu so izstopili ti modri možkarji. Vedel sem takoj, da imajo v mislih deželnega predsednika Schwarza. Dobro morata imeti dr. Šusteršič in škof "Švorca" pod komando, ko že navadni kmeti tako podomače govorite, kako bodo prijeli "Švorca". Mislimo, da bodo "Švorca" še glava bolela po tej tovaršji!

I. avstrijskega kongresa v varstvo otrok na Dunaju so se udeležili s Kranjskega gg.: deželni šolski nadzornik Levec kot zastopnik dež. vlade in dež. šolskega sveta, kanonik Kalan kot zastopnik knezoškofijskega ordinarijata, kurat Šega kot delegat dež. odbora, dež. sodni svetnik Kavčnik in sodni tajnik Milčinski kot odpolnica dež. sodišča, dež. sodna svetnika in sodna predstojnika Ferk in Višnikar in okrajni sodniki dr. Doljan, dr. Regally in Šturm.

Iz štajerskega dejavnega šolskega sveta. Nadučitelja sta postala Ferdo Rozenstein iz Stranic v Št. Jurju ob Taboru in Avgust

Achitsch iz Padove pri Sv. Marjeti na Dravskem polju. Stalen je postal v Polzeli dosedanji pomožni učitelj v Monirju Fr. Tušak.

Počitne vesti. Počitna oficijantinja je postala v Ormožu upraviteljica Pavla Jarc, počitni oficijant v Beljaku pa je postal dosluženi podčastnik Ivan Giselj.

Iz pisarne slovenskega glasila. Jutri, v četrtek, za lože ne-pa, se uprizori na korist opernega kapelnika, gospoda H. Benička, prvič v sezoni Parmova enodejanska opera "Ksenija". Naslovno vlogo poje gospa Skalova, Tatjana gospa Prochaskova, menija Aleksija g. pl. Bezunov in viteza g. Oufendnik. Po "Kseniji" se poje Leoncavallova dvodejanka opera "Glamurčič". G. kapelnik Beniček je tudi v tej sezoni storil, kar je v naših skromnih razmerah storiti mogoče, in je brezvonomo ona oseba, kateri pride v naši operi največ dela in truda. Naj bi torej slovensko občinstvo upoštelo njegove zasluge ter odlikovalo g. beneficijanta s prav mnogobrojnim posetom. — Dramsko-obje pripravlja Fr. Ks. Meškovo drama "Na smrt obsojeni".

"Slovenska Matica". 149 odborova seja, v sredo 13. marca. Predsednik proglaši sklepčnost, pozdravi navzoče, ter predstavi novega društvenega tajnika F. Podkrajška, ki je vstopil s 1. marcem t. l. in ki bo tudi društveni poverjenik za Ljubljano. Nato se s toplimi besedami spominja prejšnjega tajnika, mag. svet. Evgena Lah, ki se je po 22letnem službovanju odpovedal, naglašajoč njegovo vestnost, točnost in delavnost v prilog Matici, ter predlaga, da se mu zato izreče pismena zahvala. (Soglasno sprejet.) Na zunanje se vzame, da je došlo več rokopisov, med njimi prof. Seidlova monografija: "Kamniške in Savinske planine". Muzealnemu društvu za Kranjsko se dovoli uporabljanje druge sobe Matičnih prostorov do dobe, ko se licejska knjižnica preseli iz deželnega muzeja. Tam se potem naseli "Muzejsko društvo". Za lansko leto je vplačalo članarino 3267 letnikov, za tekoče 96 in za prihodnje 5. Od zadnje seje je društvo pristopilo na novo ali vnovič 55 članov. Od 1. januarja t. l. počenj je priprasto društveni knjižnici 57 knjig, zvezkov in časopisov; izmed teh je eden podarjen in 56 zamenjan. Sklene se, da se vrši letoski občni zbor v sredo 29. maja, ob šestih zvečer v Mestnem Domu. Odbornik dr. Ilešič predlaga, da tiskaj Matica društvene publikacije v večjem številu, nego letos. Predsednik Levec predlaga, da se za letošnje leto tiskaj 3800 garnitur društvenih knjig. Odbornik Sušnik naglaša, da preti Matici deficit, če se tiska publikacije v večjem številu, ker od dijakov in Hrvatov ne dobivamo polne članarine. Tiskarne so že zdaj za 25% dražje, nego v prešem letu, cene pa se bodo še dvignile, ker so tarifi za stavek višji in se je podražil papir. Upoštevati je, da se deficit lahko vgnezdji trajno. Ne kaže drugo: ali reducirati število knjig ali pa povisiti članarino. Sklene se, da se število knjig za leto 1907. določi v prihodnji seji. Knjige za leto 1906. so se skoro popolnoma razpečale. Dobiti je še nekoliko posameznih eksemplarov.

"Akademija". Zadnje svoje poročilo o predavanju prof. dr. Ise Kršnjavija moramo v tem zmislu izpopolniti, da je g. predavatelj radi časa moral nehati, predno je mogel obdelati svojo pravo temo, namreč kulturno delovanje frančiškanov na Hrvatskem. Škoda, da se predavanje ni razdelilo na dva dneva; Kršnjavi je odličen predavatelj, ki voda svoje misli z absolutno sigurnostjo in kar kar umetnik zna abstrakcije pojasnjevati s posebno nazornimi ilustracijami, z epizodami.

Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem imada 21. marca ob 1/6. zvečer v Ljubljani svoj redni občni zbor v hotelu "Union" s slednjim sporedom: 1.) Načelnikovo poročilo o društvenem delovanju in gospodarjenju v preteklem letu. 2.) Volitev dveh revizorjev. 3.) Volitev načelnika in njegovega namestnika. 4.) Volitev odpolnancev k zborovanju državne zveze avstrijskih zdravniških organizacij dne 22. in 23. marca. 5.) Razni nasveti. Kolegi! Pridite polnoštevilo in temu shodu, razgovarjali se bodo zaupno o nadaljnem postopanju. K zborovanju je povabljen tudi poročalec o zdravstvenih zadevah v deželnem odboru gosp. grof Barbo. Temu zborovanju sledi ob 7. zvečer ustanovni shod splošne organizacije zdravnikov na Kranjskem v varstvo njihovih gospodarskih interesov.

Društvo slovenskih profesorjev vladno vabi svoje člane in slovenske profesorje sploh na prijateljski sestanek v petek, dne 22. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji "Na-

rodne doma". Gospod ravnatelj Wiesthaler bo poročal o učnih knjigah za srednje šole. Zlasti se prisojijo tudi gg. poročevalci za posamezne predmete, da se udeležijo tega sestanka.

XXIV. redni občni zbor povskega društva "Slavec". Preteklo soboto se je vršil v društvenih prostorih v Narodnem domu 26. občni zbor "Slavec" ob številni udeležbi članov. Predsednik društva, g. Ivan Dražil, otvoril zborovanje, konstatoval njega sklepčnost ter razvije v daljšem govoru društveno delovanje v preteklem letu, ki je bilo povsem na stališču napredka v moralnem, kar kar v gmotnem oziru. Društvo si je kar kažejo obiski njegovih prireditve — ohrali vse simpatije in si priborilo tudi mnogo novih prijateljev društva. Z vneto besedo bodri pevce k še marljivejšemu zanimanju za društvo ter se z iskrenimi besedami zahvali za prireditve slavljiva podo vodo njegove 15letnice predsedstva, zagotavljajoč, da bode vedno društvo podpiralo po svojih skromnih močeh. (Burni živo-klici predsedniku.) Potem omeni, da stoji društvo takoreč na pragu svoje 25letnice, ter bode misli že sedaj, kako se ta dogodek proslavi. Nadalje se spominja med letom umrlih članov, pred vsem ustavnika in časnega člana ter prvega društvenega predsednika g. Antona Jelčnika v Litiji. Društvo se je udeležilo pogreba z zastavo ter mu tako izkazalo zadnjo čast. Rajui Jelčnik je zastavil vse svoje sile v prospeku društva "Slavec" in zato mu bode v društvu večen spomin. Dalje je žalibog izgubilo društvo svojega časnega člana, dičnega našega pesnika-slavca gosp. Simona Gregorčiča. Nepozabnu besedico žalibnika bodi zelenljica lahka! Premulin so nadalje ustavnik "Slaveca", stolni protst. Andrej Zamejc ter podporniki in pevci gg. Ivan Bizjak, Karel Januš, Božidar Novotny; Jos. Šmuc, Dragotin Butorac, Ivan Žagar, Josip Terdan, J. Aleš in J. Pajduh. Društvo je vse premilne deloma spremilo k večnemu počitku, deloma izreklo sorodnikom svoje sočutje. V znak sočutja se zborovalci dvignejo raz sedežev. Nato da beseda tajniku, kateri poroča, da je društvo marljivo delovalo. O živahnem gibanku v društvu kaže število sej, bilo jih je 35 in 2 izredni seji. Izmed večjih izletov je omeniti onega v Postojno k odkritju spomenika M. Vilharju ter krasni izlet v Opatijo Volosko, kjer si je društvo pridobil mnogo simpatij ter prejelo krasen svilen trak za svojo zastavo, katerega so podarile ondotne vrle Slovenke. Opatija Voloska se je okrasila ta dan kar najlepše ter je bil "Slavec" predmet vsestranskih prisršnih ovacij. "Slavec" je bilo prvo pevsko društvo, ki posetilo Istro korporativno. Prirejeni koncert je bil silno imenitno obiskan ter je uspel vrlo lepo. Izmed večjih društvenih prireditiv omenja veselico v "Narodnem domu" v korist Vilharjevemu spomeniku, ki je izbornno uspela, veselico na Rožniku, katero je občinstvo počastilo v ogromnem številu ter krasno maskarado v hotelu "Union". Društvo je imelo več sodelovanj in nastopov pri bratskih društvih ter ob drugih prilikah. Pevcev je imelo društvo do 60, ustavnih in podpornih članov pa nad 250. Tajniku se izreče za točno poročilo in njegovo marljivost zahvala. Nato poroča blagajnik o denarnem stanju društva ter o prometu v preteklem letu. Tudi finančno je bilo društvo v letu 1906. v ugodenom položaju. Dohodkov je bilo 6771 K 4 h, stroškov pa 5787 K 88 h, torej dearnessa prometa 12.558 K 92 h, kar je za pevsko društvo veliko. Ko sta gg. revizorja izjavila, da sta pregledala knjige in blagajno ter našla oboje v vzornem redu, predlagata, da se da odboru absolutnemu ter da se votira blagajniku. Veharju izredna zahvala in zaupanje. Občni zbor sprejme oba predloga z živahnim prizivanjem. — Nato se izvolio za leto 1907. v odbor: gg. Ivan Dražil, predsednikom; Zdravko Kopitar, podpredsednikom; Fran Osredkar, tajnikom; Ivan Vehar, blagajnikom ter Josip Herman, Ivan Kocjan, Slavoj Lebar, Matej Oblak in Božidar Sartory, odbornikom; za revizorja pa gg. Viljem Lenassi in Zdravko Poženel. Nato je bil predmet razgovora izlet v Belgrad ter se sklene potrebno v tem oziru. Ker se ne oglasi nikhe več k besedi, prevzame predsednik končno besedo, zahvali se ljubljanskim dnevnikom za krepko podporo društvenih prireditiv s priobčevanjem društvenih publikacij ter zaključi občni zbor. Toliko o zborovanju. — Poročalec pa ne more kaj, da ne bi pohvalno omenjal sicer mirno in marljivo delovanje društva "Slavec" v prospeku slovenske pesnične narodne zavesti, katero si ne prisvaja zaradi tega nikakega mesta v številu pevskih društev. Dejstvo pa je, da je bil "Slavec" vedno isti, ki vsikdar zastopa slovensko pesen-

in narodnost, tako v očji domovini kakor pri sosednjih bratih. In tako, upam, bode tudi nadalje — pa brez nepotrebnega hvalisanja.

Društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo v soboto zvečer v restavracijskih prostorih "Narodnega doma" pod predsedstvom g. Werzaka svoj redni letni občni zbor. Predsednik se je, ko je posdravil zastopnika politične oblasti g. konceptne praktikante Jantigaja in vse navzode, spominjal s toplimi besedami rednega člana Frana Kržeta in časnega člana dr. Josipa Derča, katera je smrt društva pobrala od zadnjega rednega občnega zborov. Iz občnega zborova odobrenega natisnjene poročila za leta 1906. posnemamo sledeče: V teklu leta je imelo društvo en občni zbor; tekoče društvene zadeve je rešil odbor v 16 sejah. Društvo je štelo dne 31. decembra 1906. šest časnih in 154 rednih članov, med temi 131 črkostavcev, 20 tiskarjev in 3 sorodnih poklicev; med letom 1906 je umrl en član. Računski zaključek izkazuje 12.589 K 57 v dohodkov in 11.477 K 3 v stroškov, tedaj 1112 K 54 v prebitku, s katerim je društvo takoreč na pragu svoje 25letnice, ter b

se skoraj ne bomo več upali med podivljane okoličane, da nas neoboroženih mirnih ljudi ne pobijejo kakor divjaki.

Samomor. V ponedeljek si je v Domžalah ob 1. uri ponoči z britvijo prerezal žile na vratu tovarnar Fran Pečnik. Umrl je ob polu 5. uri vjutrat. Ujezila ga je nekaj neugodna konjska kupčija; gotovo je torej storil nesrečno dejanje v hipni blaznosti.

Prijet sliper. Vrtnarskega pomočnika 25letnega Josipa Siveca iz Radovine na Štajerskem so prijeli v Mariboru. Izdana je bila za njim tiralnica zaradi tativne in goljufje.

V konkuru je prišel trgovec Ivan Sajko v Koprivnici pri Rajhenburgu.

Strajk mizarjev je izbruhnil v Celovcu.

Umrl je v Senožečah v soboto jubilarni župnik g. Ignacij Okorn star 80 let. Bil je tam za župnika od leta 1873.

Mrtvega otroka je včeraj pripeljala v Ljubljano z vozom neka ženska iz Črne pri Kamniku. Otrok, štedenski deček, je umrl naravnove smrti še doma, a ker so pa starši židi, so se bali, da bi ga doma ne hoteli pokopati in ga je mati v spremstvu neke ženske pripeljala sem, da ga pokopljo na tukajnjem protestantskem pokopališču. Ženske so v nekem prenočišču imele truplo celo noč pri sebi in še zjutraj sta naznani zadevo oblastva.

Puška se je sprožila v ponedeljek Ivanu Potočniku v Begunjah, ko jo je snažil. Strel mu je šel v levo roko in jo tako poškodoval, da je moral iti v deželno bolnišnico.

Delavske gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 90 Slovencev in 40 Hrvatov. V Heb je šlo 40, v Scheibbs 30, v Inomost 25, v Beljak 17, v Linc 19, v Kočevje pa 16 Hrvatov. V Heb je šlo 25 Ogov, na Dunaj pa 20 Kočevarjev. — V ponedeljek je šlo v Ameriko 74 Hrvatov in 22 Slovencev. 90 Hrvatov je šlo v Heb, 18 v Brezenc, 120 Slovencev, Hrvatov in Macedonci pa je prišlo iz Amerike. 120 laških zidarjev je šlo na Ogrsko, 350 pa na Spodnje Avstrijsko.

Izgubljene in najdene reči. Šolski učenec Ivan Kumer je našel srebrno uro. — Gdč. Marija Magličeva je našla večjo vsoto denarja. Oboje dobita izgubitelja na magistratu.

V kavarni „Evropa“ so v nedeljo našli zlata očala. Dobe se pri kavarnarju g. Krapšu.

Najnovejše novice. V samostan je šla abesińska cesarica.

— Za predsednika bolgarskega sobranja je izvoljen dosenjan podpredsednik Dobri Petkov.

— Italijanska zbornica je sklenila znižnji carino na petrolej.

— Umrl je glavni adjutant nemškega cesarja general pl. Werdner.

— Marcellin Berthelot, slovečki francoski kemik in pisatelj, je umrl v Parizu. Pokopljo ga na državne stroške.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 20. marca. Cesar je podelil red zlatega runa princem Vilémom Hohenzollernu, Albertu Belgiskemu, Eliji Parmskemu in Konradu Bavarskemu ter poleg drugih tudi grofu Aleksandru Apponyiju, knezu Karolu Trauttmannsdorffu, knezu Franu Jožefu Auerspergu, knezu Hugonu Liechtensteinu, knezu Karlu Schwarzenbergu, grofu Andreju Potockemu in grofu Meranu.

Dunaj 20. marca. Šef avstrijske artiljerije fcm. Kropatschek pojde v pokoj. Na njegovo mesto stopi nadvojvoda Leopold Salvator.

Dunaj 20. marca. Stavka poveljskih pomočnikov se je razširila na Klosterneuburg. Kruha je še vedno dovolj.

Budimpešta 20. marca. Avstrijski ministri so se odpeljali na Dunaj. Nagodbena pogajanja so bila povsem brezuspešna. Razpravljal se je razen o političnih vprašanjih, ki so združena z nagodbo, tudi o užitnini in o kvoti.

Budimpešta 20. marca. „Pester Lloyd“ javlja, da avstrijska vlada ne zahteva več, naj se sklene nagoda za 20 let, nego da se hoče zadovoljiti s 15letno nagodbo. „Hyrlap“ pravi, da za-

hteve dunajska vlada kompenzacij, če naj privoli v ločitev užitinskih dohodkov.

Budimpešta 20. marca. Zoltan Lengyel je zapleten v novo afero. Nagovarjal je nekega uradnika, naj ukrade gotove državne akte in jih posodi njemu.

Sofija 20. marca. Vlada trdi, da je prišla na sled anarhistični zaroti, ki je prouzročila umor ministrskega predsednika Petkova.

San Remo 20. marca. Snoci je tu umrl bivši ruski minister zunanjih del grof Lambsdorff v starosti 62 let.

Avstrijska specjalista. Na zeločet bo enajstom ljudem priporočati je porabo pristega „Mollovega Seidlitz-prasknja“, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilno na prebavljajo in sicer z rastom uspeha. Skatljica 2 K. Po poštrem povzetji razpoložil to zdravilo vsak dan lekarji A. MOLL, c. in kr. dvorni zagalateli, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarjih na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znakom in s podpisom. 5 16-4

FRANC JOŽEFOVA
grenka voda.
Izvrstno odvajalno sredstvo.

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Gospod Wolf, geometr na Jesenicah na Gorenjskem K 2°, kot kazen, ker ni plesal valčka. — srčna hrala!

Meteorologično poročilo.

meseč	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperaturo v °C	Vetrovi	
				sl. jzah.	jasno
18	9. zv.	730 0	6 1	sl. jzah.	jasno
19	7. aj.	733 9	2 0	sl. svzvod.	jasno
	2. pop.	735 6	9 4	sr. zah.	oblačno
	9. zv.	738 7	5 3	sl. jzah.	oblačno
	7. zj.	739 2	3 2	brevzvodno	mlega
	2. pop.	735 2	1 1	p. m. jzah.	jasno

Srednja predvčerajšnja in včerajšnja temperatura: 6,2° in 5,6°; norm.: 4,0° in 4,2°. Padavina v 24 urah 0,4 mm in 0,5 mm.

Tužnim srečem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni sin, oziroma brat, gospod Anton Kocjan

zastopnik češke zavarov. za Štajersko

včeraj zvečer, po daljšem bolehanju v starosti 27 let, previden s tolazili sv. vere, premulin.

Pogreb dragega rajnega se vrši v četrtek, dne 21. marca t. l. ob 2. uri popoldne iz bolnice usmiljenih bratov v Gradcu na ondotno pokopališče.

Mase posmrtnice se bodo brale v Ljubljani Bodni mu blag spomin.

V Ljubljani, dne 20. marca 1907.

Jakob Kocjan, oče. O. Anton, kapucin, Janko in Jakob Kocjan, bratje.

(Brez posebnega obvestila.)

Prežalostnim srečem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče in sin, gospod

Hinko Tevš

včeraj ob polu 2. uri ponoči po daljšem bolehanju v starosti 28 let, previden s tolazili sv. vere, premulin.

Pogreb nepozabnega rajnega se je vršil danes ob polu 4. uri popoldne iz deželne bolnice v Sv. Krizu. 968 Bodni mu blag spomin.

Ljubljana, dne 2. marca 1907.

Julija Tevš, soprga. — Marija Tevš, mat. — Bogomila, hčerica.

Sprejem novozavarujočega lekarja na Štajerskem. Novozavarujoči lekar na Štajerskem pod temi vrednostmi: 1.000, 2.000, 3.000, 4.000, 5.000, 6.000, 7.000, 8.000, 9.000, 10.000, 11.000, 12.000, 13.000, 14.000, 15.000, 16.000, 17.000, 18.000, 19.000, 20.000, 21.000, 22.000, 23.000, 24.000, 25.000, 26.000, 27.000, 28.000, 29.000, 30.000, 31.000, 32.000, 33.000, 34.000, 35.000, 36.000, 37.000, 38.000, 39.000, 40.000, 41.000, 42.000, 43.000, 44.000, 45.000, 46.000, 47.000, 48.000, 49.000, 50.000, 51.000, 52.000, 53.000, 54.000, 55.000, 56.000, 57.000, 58.000, 59.000, 60.000, 61.000, 62.000, 63.000, 64.000, 65.000, 66.000, 67.000, 68.000, 69.000, 70.000, 71.000, 72.000, 73.000, 74.000, 75.000, 76.000, 77.000, 78.000, 79.000, 80.000, 81.000, 82.000, 83.000, 84.000, 85.000, 86.000, 87.000, 88.000, 89.000, 90.000, 91.000, 92.000, 93.000, 94.000, 95.000, 96.000, 97.000, 98.000, 99.000, 100.000, 101.000, 102.000, 103.000, 104.000, 105.000, 106.000, 107.000, 108.000, 109.000, 110.000, 111.000, 112.000, 113.000, 114.000, 115.000, 116.000, 117.000, 118.000, 119.000, 120.000, 121.000, 122.000, 123.000, 124.000, 125.000, 126.000, 127.000, 128.000, 129.000, 130.000, 131.000, 132.000, 133.000, 134.000, 135.000, 136.000, 137.000, 138.000, 139.000, 140.000, 141.000, 142.000, 143.000, 144.000, 145.000, 146.000, 147.000, 148.000, 149.000, 150.000, 151.000, 152.000, 153.000, 154.000, 155.000, 156.000, 157.000, 158.000, 159.000, 160.000, 161.000, 162.000, 163.000, 164.000, 165.000, 166.000, 167.000, 168.000, 169.000, 170.000, 171.000, 172.000, 173.000, 174.000, 175.000, 176.000, 177.000, 178.000, 179.000, 180.000, 181.000, 182.000, 183.000, 184.000, 185.000, 186.000, 187.000, 188.000, 189.000, 190.000, 191.000, 192.000, 193.000, 194.000, 195.000, 196.000, 197.000, 198.000, 199.000, 200.000, 201.000, 202.000, 203.000, 204.000, 205.000, 206.000, 207.000, 208.000, 209.000, 210.000, 211.000, 212.000, 213.000, 214.000, 215.000, 216.000, 217.000, 218.000, 219.000, 220.000, 221.000, 222.000, 223.000, 224.000, 225.000, 226.000, 227.000, 228.000, 229.000, 230.000, 231.000, 232.000, 233.000, 234.000, 235.000, 236.000, 237.000, 238.000, 239.000, 240.000, 241.000, 242.000, 243.000, 244.000, 245.000, 246.000, 247.000, 248.000, 249.000, 250.000, 251.000, 252.000, 253.000, 254.000, 255.000, 256.000, 257.000, 258.000, 259.000, 260.000, 261.000, 262.000, 263.000, 264.000, 265.000, 266.000, 267.000, 268.000, 269.000, 270.000, 271.000, 272.000, 273.000, 274.000, 275.000, 276.000, 277.000, 278.000, 279.000, 280.000, 281.000, 282.000, 283.000, 284.000, 285.000, 286.000, 287.000, 288.000, 289.000, 290.000, 291.000, 292.000, 293.000, 294.000, 295.000, 296.000, 297.000, 298.000, 299.000, 300.000, 301.000, 302.000, 303.000, 304.000, 305.000, 306.000, 307.000, 308.000, 309.000, 310.000, 311.000, 312.000, 313.000, 314.000, 315.000, 316.000, 317.000, 318.000, 319.000, 320.000, 321.000, 322.000, 323.000, 324.000, 325.000,